

Pravilnik za vrednovanje publikovanih naučnih rezultata u časopisima

Uvod

Vrednovanja je bazirano na sledećim dokumentima:

1. PRAVILNIK o postupku i načinu vrednovanja, i kvantitativnom iskazivanju naučnoistraživačkih rezultata istraživača (Nacionalni savet za naučni i tehnološki razvoj), dostupno na sajtu:
http://www.zbus.rs/cir/pdf/pravilnik_o_zvanjima.pdf
2. Vrednovanje časopisa po naučnim oblastima na KoBSON-u dostupno na sajtu:
http://kobson.nb.rs/servisi/pretrazivanje_casopisa.84.html
3. Posebnim odlukama nadležnih Matičnih naučnih odbora (MNO) o vrednovanju naučnih časopisa, dostupno na sajtu:
http://www.kobson.nb.rs/nauka_u_srbiji/kategorizacija_casopisa_33.html

Kategorizacija časopisa koji imaju Impakt Faktor

Evidenciju časopisa po kategorijama M21, M22 i M23 vodi Narodna biblioteka Srbije. Ovi podaci su javno dostupni na sajtu (http://kobson.nb.rs/servisi/pretrazivanje_casopisa.84.html). Matični naučni odbori Ministarstva koriste ove podatke za klasifikaciju časopisa. Međutim, postoje slučajevi kada za neka godišta časopisa ne postoje podaci o Impakt Faktoru (IF). Dakle, određivanje kategorije časopisa na osnovi IF za godine u kojima nema podataka o IF potrebno je dodatno definisati. Postoji više razloga za nedostajanje IF za pojedina godišta. Na primer, jedan od razloga može biti da uredništvo časopisa nije dostavilo, ili je kasno dostavilo potrebnu dokumentaciju Tomson Rojtersu. Drugi razlog može biti da časopis ne ispunjava sve uslove za dodelu IF. Pored toga, na sajtu http://kobson.nb.rs/servisi/pretrazivanje_casopisa.84.html, postoje periodi godišta u kojima nijedan časopis nema informaciju o IF.

Analizom javno dostupnih podataka o IF za časopise utvrđeno je sledeće:

- Godina 1981. je najranija godina u kojoj se pojavljuju IF.
- Postoje časopisi kojima nedostaju IF za pojedina godišta.
- Podaci o IF ne postoje ni za jedan časopis u sledećim godinama: 1989-1991, 1993-1997. Podaci o IF za časopise koji pripadaju društvenim naukama ne postoje ni za 1992. godinu.

Na osnovu navedenih podataka posebno treba razmatrati određivanje kategorija časopisa za godišta u kojima nedostaju IF. To su godišta pre 1981. godine, a zatim i periodi od 1989 do 1997 godine. To znači da je potrebno definisati pravila za određivanje kategorije časopisa za sledeće slučajeve:

1. Određivanje kategorije časopisa za godine u kojima postoje podaci o IF.
2. Određivanje kategorija časopisa za godišta pre 1981. godine.
3. Određivanje kategorije časopisa za godine u kojima ne postoje podaci o IF časopisa, ali koje su u neposrednoj blizini godina u kojima časopis ima IF, odnosno pripada nekoj od kategorija po Pravilniku Ministarstva (M21, M22, M23).
4. Određivanje kategorije časopisa za godišta od 1989 do 1997 godine.
5. Određivanje kategorije časopisa za sva godišta koja nisu obuhvaćena prethodnim stavkama.

Časopis može da bude rangiran u više naučnih disciplina u listama koje objavljuje Tomson Rojters. Dakle, iako ima jedan IF za određenu godinu, časopis može da u jednoj naučnoj disciplini bude bolje rangiran nego u drugoj zavisno od ostalih časopisa koji pripadaju tim disciplinama. To znači da časopis za istu godinu može da ima različite kategorije u različitim disciplinama.

Za određivanje kategorije časopisa u zavisnosti od naučnih disciplina usvojeno je sledeće Pravilo:

Pravilo 1. Ako je časopis za određenu godinu kategorisan u više naučnih disciplina tada se za kategoriju tog časopisa usvaja najpovoljnija od tih kategorija.

Pošto je 1981. najranija godina u kojoj se pojavljuju IF to znači da su časopisi, koji su za ovu godinu imali IF, i pre 1981. imali značajan rejting. Ako je časopis poboljšao svoj rejting u periodu 1981-1983 to takođe ukazuje na rejting časopisa i u godinama pre 1981. Na osnovu ovog usvojeno je sledeće Pravilo:

Pravilo 2. Ako časopis ima IF za 1981. godinu tada se svim godištima pre 1981. godine dodeljuje najpovoljnija kategorija koju je taj časopis ostvario u periodu 1981-1983.

Analizom podataka o IF za časopise utvrđeno je da postoje časopisi kojima nedostaju IF za pojedina godišta a da je očuvan kvalitet časopisa. U ovim slučajevima usvojeno je sledeće Pravilo:

Pravilo 3. Ako časopis za neku godinu nema podataka za IF na osnovu kojeg bi mu se odredila kategorija, onda mu se za tu godinu dodeljuje najpovoljnija kategorija iz perioda od tri godine (godina pre, godina publikovanja i godina posle publikovanja ili dve godine pre publikovanja i godina publikovanja).

Postoje slučajevi kada posle primene Pravila 3 časopis za neka godišta ostane bez kategorije međunarodnog časopisa (ovakvi slučajevi pokriveni su Pravilom 5).

Kao što je prethodno rečeno podaci o IF ne postoje ni za jedan časopis u godinama: 1989-1991, 1993-1997, a podaci o IF za časopise koji pripadaju društvenim naukama ne postoje ni za 1992. godinu. Očigledno je da zbog ovog velikog niza godina bez IF nakon primene pravila 3 časopis neće imati kategoriju u svim ovim godinama. Zbog toga je usvojeno sledeće pravilo:

Pravilo 4. Za sve godine od 1989. do 1997. još jedanput se primenjuje pravilo 3, pri čemu sada susedne godine mogu imati i kategoriju koja je časopisu dodeljena prvom primenom pravila 3 na časopis. Ako posle toga postoje godišta časopisa iz intervala od 1988. do 1997. koja nemaju kategorije tada se tim godištima dodeljuje vrednost vremenski najbliže poznate kategorije tog časopisa iz perioda 1989-1997. Ukoliko za neko godište postoje dve različite kategorije na istom vremenskom rastojanju tada se uzima povoljnija od njih.

Posle primene svih do sada navedenih pravila moguće je da ni jedno godište iz periodu 1989-1997 nije dobilo kategorizaciju jedino ako časopis pored nedostajućih IF za 1989-1991 i 1993-1997 nije imao IF ni 1985, 1986, 1987, 1988, 1992, 1998, 1999.

Za časopise koji nisu dobili kategorizaciju posle primene prethodno navedenih pravila usvojeno je sledeće Pravilo:

Pravilo 5. Ako posle primene Pravila 1, 2, 3 i 4 za posmatrani časopis ostanu još godišta kojima nije dodeljena kategorija, svim predhodnim godištima se dodeljuje kategorija M52 (Časopis nacionalnog značaja) a ostala godišta vrednuje Komisija pojedinačno za svaki časopis.

Vrednovanje naučnih rezultata objavljenih u časopisima. Na kraju ostaje da se vrednuje publikovani rad u časopisu. Za ovo se takođe mogu usvojiti različita pravila. Evidentno je da od momenta recenzija do momenta objavljivanja rada u međunarodnom časopisu prođe neko vreme pa je opravdano gledati i kategorije časopisa u godinama koje su prethodile godini u kojoj je rad objavljen. Isto tako, rad može

uticati na dobijanje bolje kategorije časopisa u godinama koje slede godinu u kojoj je rad objavljen. Iz ovih razloga usvojeno je sledeće Pravilo:

Pravilo 6. Ako časopis u periodu dve godine pre objavljivanja do jedne godine posle objavljivanja rada ima IF, rad će dobiti najpovoljniju kategoriju časopisa u kojem je objavljen iz ovog perioda, u suprotnom rad će dobiti broj poena koji po Pravilniku Ministarstva odgovara kategoriji časopisa u godini u kojoj je rad objavljen.

Ovim pravilom je obezbeđeno da se radu publikovan u časopisu može dodeliti najpovoljnija kategorija samo iz perioda od tri godine (godina pre, godina publikovanja i godina posle publikovanja ili dve godine pre publikovanja i godina publikovanja).

Navedenim pravilima se određuje kategorija rada publikovanog u časopisu. Pravilnikom Ministarstva je predviđeno da se autoru efektivni broj poena za publikovani rad dodeljuje u zavisnosti od broja autora po pravilima koje za datu naučnu oblast utvrđuje nadležni matični naučni odbor, što takođe može biti podržano servisom softverskog sistema CRIS UNS.

Kategorizacija časopisa bez Impakt Faktora

Pravila navedena u prethodnom odeljku pokrivaju sve časopise koji su bar u nekom periodu svog izlaženja imali impakt faktor. Ostale kategorije časopisa su:

- Časopis međunarodnog značaja verifikovanog posebnom odlukom (M24)
- Vodeći časopis nacionalnog značaja (M51)
- Časopis nacionalnog značaja (M52)
- Naučni časopis (M53)

Matični naučni odbori Ministarstva za svoje naučne oblasti izdaju godišnje listu časopisa po prethodno navedenoj klasifikaciji. Ove liste počele su da se formiraju od 2006. godine (za društvene nauke) i od 2009. godine (za ostale nauke). Pored toga, za 2007. godinu nisu formirane ove liste. Dakle, za časopise sa lista od 2006. godine potrebno je dodatno odrediti kategorizaciju za 2007. i za godine pre 2006. godine a za časopise sa lista od 2009. godine potrebno je dodatno odrediti kategorizaciju za godine pre 2009. godine. Za ovu kategorizaciju usvojeno je sledeće pravilo:

Pravilo 7. Časopisima koji su na listama od 2006. za 2007. godinu dobijaju najpovoljniju kategoriju iz perioda 2006-2009. godine. Ako časopisi u bar jednoj godini u periodu 2006-2008 imaju kategoriju M24 tada u svim prethodnim godinama dobijaju kategoriju M51, inače dobijaju najpovoljniju kategoriju iz perioda 2006-2008 godine. Ako časopisi u bar jednoj godini u periodu 2009-2011 imaju kategoriju M24 tada u svim prethodnim godinama dobijaju kategoriju M51, inače dobijaju najpovoljniju kategoriju iz perioda 2009-2011 godine. Ostali časopisi u predhodnim periodima dobijaju kategoriju M53.

Primena navedenih pravila se može automatizovati što je i urađeno u sistemu CRIS UNS. Naravno, nakon primene ovih pravila nadležna komisija na osnovu svog stručnog mišljenja ili na osnovu nekih drugih bibliometrijskih parametara može eksplicitno promeniti kategoriju nekog časopisa za određenu godinu. Za svaku promenu kategorije mora postojati obrazloženje dostupno javnosti.

Ukoliko neki časopis dobije impakt faktor (dospe na SCI listu), vrši se rekategorizacija po odgovarajućim Pravilima. Ukoliko za neke godine na osnovu različitih pravila časopis dobije različite kategorije usvojiće se povoljnija kategorija.

Napomena: U toku je unos kategorizacije časopisa za 2013. godinu po listama resornog ministarstva Republike Srbije a impakt faktori časopisa za 2013. godinu biće uneti posle objavljivanja konačne Thomson Rojters liste koja se obično pojavljuje krajem septembra. Dakle, svi podaci za vrednovanje radova u časopisima biće kompletirani do kraja 2014. godine.